GAZETA KRAKOWSKA

Nro 37.

z KRAKOWA dnia 10 MAJA 1829 ROKU w NIEDZIELĘ.

— *Z Krakowa.* —

Towarzystwo Dobroczynności

Poczytuie sobie za miłą powinność ogłosić Szanowney Publiczności Jey choyne ofiary złożone na ołtarzu cierpiącey ludzkości, tak z ciągnienia Loteryi fantowey, iakoteż kwesty Wielkopiątkowey i Balu składkowego pochodzące.

Zebrane przez Szanowne Damy przeszło 900 fantów, wpływ Loteryi stanowiące summe 6303 Złp. Kwesta Wielkopiątkowa obrachowana blisko do 3000 złp. nadto przesłana z Balu składkowego summa 1138 złp. są oczywistemi dowodami, iak wspaniale tuteysza Publiczność do wsparcia Instytutu schronieniu utrzymuiącego 350 z okładem Indiwiduów wiekiem obciążonych, niedołężnych, i pozbawionych wszelkich środków utrzymania życia, również do poratowania znaczney liczby wstydliwych żebrzących, i nędzarzy niemogących już bydź umieszczonemi dla braku mieysca w Instytucie Towarzyswa Dobroczynności, może zapewnić nayuroczyściey Szanowną Publiczność, że wszystkie te powyżey wszczególnione ofiary iak naywierniey, i nayskrupulatniey doszły swego przeznaczenia, i że tylko prawdziwa nędza otrzymała wsparcie.

Wszczególności Towarzystwo Dobroczynności składa uprzeyme podziękowanie wszystkim Szanownym Damom, trudniącym się gorliwie zbieraniem fantów, ozdobieniem Loteryinych stolików, nadto: uciążliwą i przykrą posługą kwesty Wielkopiątkowey, których trudy i poświęcenie się tak znakomite przyniosły wsparcie i dały sposobność poratowania znaczney liczby nieszczęśliwych.

Oby Naywyższy Rządca Świata wynagrodził ich prace błogosławieństwem godnym serc czułych, i wylanych dla dobra ludzkości, oby ziścił wszelkie życzenia i modły iakie obdarzeni nędzarze za swych dobroczyńców do Niebios wznoszą!

Niemnieyszą wdzięczność ma honor oświadczyć Towarzystwo Dobroczynności JWW. i WW. Panom, którzy zbywaiącą ilość z Balu składkowego na wsparcie kassy Towarzystwa przeznaczyć raczyli. Dar ten wspaniały doydzie niechybnie swego celu, na iaki ich tkliwe Dusze przeznaczyć go zechciały, a Szlachetne Serca znaydą nagrodę uczuciów, że się znakomicie przyłożyli do otarcia łez prawdziwey nędzy.

Z Warszawy d. 2 Maja.

W Imieniu Nayiaśnieyszego
MIKOŁAIA I.
CESARZA WSZECH ROSSYY, KRÓLA POLSKIEGO
&c. &c. &c.

Rada Administracyyna Królestwa.

Maiąc sobie przez Kommissyią Rządową Spraw Wewnętrznych i Policyi przedstawionem, iż opłata portoryi podług taxy na pieniądze papierowe ustanowionej, iest za wysoką od Obligacyi Udziałowych, na pożyczkę kraiową teraz w obiegu będących; Rada Administracyyna postanowiła i postanawia:

iż zniżona postanowieniem z dnia 13 Lutego roku 1827 opłata portoryi od Listów Zastawnych, ma bydź zupełnie i w takim samym stosunku do Obligacyy Udziałowych pocztą przesyłanych, rozciągnięta.

Wykonanie ninieyszego postanowienia, które w Dzienniku Praw umieszczone bydź ma, Kommissyi Rządowey Spraw Wewnętrznych i Policyi, Rada Administracyyna poleca.

Działo się na posiedzeniu Rady Administracyyney, w Warszawie dnia 14 Kwietnia 1829 roku.

Minister Stanu Prezyduiący:
(podpisano) W. *Sobolewski.*

Minister Prezyduiący w Kom:
Rząd: Spraw Wewn: i Policyi
(podpisano) T. *Mostowski.*

Radca Sekretarz Stanu, Jenerał Dywizyi;
(podpisano) *Kossecki.*

Zgodno z *Oryginałem.*
Radca Sekretarz Stanu, Jenerał Dywizyi;
(podpisano) *Kossecki.*

Zgodno z Wypisem:
Minister Sprawiedliwości,
Ig: *Sobolewski.*

Za Sekretarza Jeneralnego:
Szef Bióra *Młodzianowski.*

Kurs Listów Zastawnych
dnia 1 Maja 1829 r.
Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego.
Za Sto złotych w Listach Zastawnych.

Żądano	zł: 89 gr. 20
Płacono	— 89 — —

Z Petersburga d. 30 Marca D. K.
(Z Gazety Senackiey.)

Przez Naywyższe Ukazy J. C. Mości do Rządzącego Senatu:

Dnia 22 Marca. Archangielski Gubernator Cywilny, Rzeczywisty Radca Stanu Bucharin, po przedstawieniu Jenerała Gubernatora Archangielskiego, Ołonieckiego i Wołogodzkiego, o chorowitym stanie iego zdrowia, niedozwalaiącym mu przebywać w klimacie północnym, naymiłościwiey uwolniony od tego obowiązku, i rozkazano przyłączyć go do Heroldyi.

Zostaiący w Ministeryum spraw wewnętrznych do osobnych poleceń, Radca Stanu Filimonow, naymiłościwiey mianowany Gubernatorem Cywilnym Archangielskim.

Archangielski Vice-Gubernator, Radca Stanu Izmayłow, przyłączony do Ministeryum skarbu, dla użycia do osobnych poleceń; Moskiewski zaś Nadleśny Gubernialny, Radca Dworu Czufarow, ma sprawować obowiązki Vice-Gubernatora Archangielskiego.

Moskiewskim Vice-Gubernatorem naymiłościwiey mianowany, zostaiący w kancellaryi Komitetu Ministrów, Radca Kollegialny Pospiełow.

Dnia 24 Marca. Bessarabski Gubernator Cywilny, Rzeczywisty Radca Stanu Prażewski, dla słabości zdrowia, uwolniony od tych obowiązków z przyłączeniem do Heroldyi.

Witebski Gubernator Cywilny, Rzeczywisty Radca Stanu Sorokuński, nayłaska-

wiey mianowany Gubernatorem Cywilnym Bessarabskim.

Dnia 25 Marca. Dyrektor Departamentu Medycznego w Ministeryum spraw wewnętrznych, Radca Stanu Turgieniew, i zostaiący przy Ministeryum spraw wewnętrznych, Radca Stanu Xiążę Włodzimierz Golicyn, nayłaskawiey mianowani Rzeczywistemi Radcami Stanu.

Z Odessy d. 30 *Marca D. K.*
(Z Dziennika Odeskiego.)

Jenerał-Adjutant Baron de Geismar donosi, że wody bardzo się podniosły, i że lody popsuły mosty na rzekach Jio i Ołta, i inne mniey znaczne tak, że musiano ie zastąpić przez promy.

Jenerał piechoty Hrabia Langeron zdaie sprawę z wycieczki, którą 3000 ludzi osady Dźurdżewa w dniu 26 Lutego uczyniło. Jenerał Major Gerken, dowiedziawszy się o tem poruszeniu, wysłał na wzmocnienie naszych forpocztów pułk huzarów Arcyxięcia Ferdynanda, z 4 działami artyleryi konney kompanii Nro 4, i pułk Kozaków Dońskich Rykowskiego. Woyska nasze spotkały nieprzyiaciela pod wsią Turbsta; kilka wystrzałów z dział wprawiły w nieład iego massy, po czem jazda nasza uderzywszy na niego, zmusiła go do ucieczki.

Dnia 23 Marca zawinął do naszego portu z Warny okręt Possidonia, i przywiózł harem Jussufa Baszy, złożony z 15 osób, wraz ze służącemi płci oboiey.

List z Sizypola pod dniem 22 Marca wyraza: — "Wszystko tu iest w stanie kwitnącym. Okręty Marya i Parmeńczyk popłynęły do Warny, zkąd spodziewamy się ieszcze 1500 ludzi woyska. W tych dniach ukończyliśmy fortyfikacyią na 500 ludzi i 8 dział. Trwałość teyże może iey nadać imię twierdzy, i nie można iey wziąść szturmem. Wewnątrz, wzdłuż facyiaty wzniesiono koszary, gdzie cała załoga wygodnie może bydź pomieszczona. Położenie Sizypola iest piękne. O pietnaście wiorst od twierdzy widać wznoszące się trzy rzędy gór okrytych lasami; strona południowa okryta winnicami, i miasto zawiera blisko 300 domów i 2000 mieszkańców płci oboiey, tak Greków iako też Bulgarów. Port iest dobry, bardzo wygodny i zasłoniony od wiatrów. Okręty mogą się zbliżać do brzegu na wystrzał kartaczowy. Turcy zwrócili uwagę swoię na Burgas, Achiallę i Messemwryią. Hussein Basza zbliżył się do wsi Aghilli o 5 godzin pochodu od Achially, aby mógł dać pomoc tym trzem mieyscom. Okręt Turecki ładowany kulami 32 i 34 funtowemi, pod dowództwem Greka przybył do nas z Inady. Korzystaiąc z pomyślnego wiatru puścił się prosto do Sizypola. Uwiadomił on Kapitana Porucznika Uszakowa, dowódcę bryga Ganimed, że w zatoce Inada znayduią się ieszcze dwa okręty Tureckie ładowane kulami. Ganimed popłynął iuż do Inada."

Opisanie Miasta Bukarestu.
(Z Ruskiego Inwalida.)

Bukarest czyli Bukareszti iest głównem miastem Xięztwa Wołoszczyzny i rezydencyią byłych tego Hospodarów. Założony na schyłku XIV. wieku, leży na rozległey równinie, po obu stronach bystrey, lecz płytkiey i zupełnie do żeglugi nieprzydatney rzeki Dymbowicy. Pod względem przestrzeni, którą zaymuie to miasto, może stać w równi z naywiększemi miastami w Europie; ale ta przestrzeń znacznie powiększoną została przez zabudowanie obszernych domów, oraz zaprowadzeń bardzo wielu ogrodów owocowych i winnic. Mieszkańców, wyiąwszy

Boiarów, kupców i poddanych cudzoziemców, liczą do 80,000. Metropoliia, 26 klasztorów, 97 kościołów murowanych i drewnianych, oraz około 40 zaiezdnych domów gościnnych czyli Chanów, przydaią miastu wiele ozdoby i wspaniałości. Prócz kościołów obrządku Greckiego, są tu ieszcze 4ry inne kościoły: Katolicki, Luterski, Ormiański i synagoga żydowska. Trzy szkoły i kilka pensyy, w których wykładane są nauki w ięzykach: Wołoskim, Greckim, Francuzkim i innych Europeyskich, bardzo niedostateczne do dobrego ukształcenia młodzi tuteyszey. Wielu Boiarów edukuie swoie dzieci w różnych miastach Europeyskich; dla tego znaydziesz tu ludzi usposobionych, takich, którzy znaią dobrze swóy ięzyk narodawy, czytaią pisarzów Niemieckich i mówią po Francuzku, iak rodowici Francuzi. Na każdey ulicy, w każdym prawie domu są małe kramy, porozrzucane po całem mieście, i znayduią się na dolnem piętrze prywatnych budowli. Dom gościnny obszerny, ale kramy iego drewniane, niepozorne, źle rozłożone, i bardzo ścieśnione domami przyległemi. Architektura Azyiatycka daie się postrzegać w każdey prawie budowli; zresztą iest kilka domów zbudowanych w guście Europeyskim, z których są takie, coby mogły służyć za ozdobę naylepszą naszych miast pierwszego rzędu. Domy pokrywaią się tu dachówką albo dębowemi gontami, zakładanemi iedne na drugie nakształt łuski. Wązkość ulic, zupełny niedostatek trotoarów, ustawiczna nieczystość i wszędzie widoczne nieochędostwo, czynią to miasto widocznie niedoskonałem. Grunt ziemi gliniasty i tak tłusty, że podczas dżdżystey pory, droga pokrywa się grzęskością, prawie do nieprzebycia: niewygoda ta szczególniey czuć się daie piesz̄o idącym, którzy wtedy zamykaią się w domach, i bez własnych poiazdów, lub po większey części naiętych, nie ośmielaią się ukazywać na błotnistych ulicach miasta. Używaią tu więcey kolasek, niż dorożek: ale cena obu iednakowa: za godzinę jazdy płaci się zwyczaynie 2 1/2 lewa, czyli 25 kopiejek srebr. Nigdy nie obaczysz tu tyle poiazdów, iak podczas naywiększey grzęskości i spaceru; całe ulice bywaią niemi zaięte, a to iedynie dla tego, iż ciasnota nie dozwala im wolnie się rozminąć. Spacery te bywaią na otwartych równych mieyscach, nazywanych: Kolentnia, Cherestreu, Byniasa i Filaret; zaczyna się od południa, a kończy późnym wieczorem. Dwa konie bogato ubrane i zakiełzłane, zaprzężone do kolaski pięknej roboty; woźnica, ozdobiony złotemi i srebrnemi taśmami, oraz dwóch służących czyli arnautów w tyle kolaski, uzbroionych kindżałem (głoworzeźcem) i dwoma pistoletami za szerokim swym pasem, stanowią konieczny warunek bogactwa i świetności tututeyszych Bojarów. — W Bukareście znayduie się wiele warsztatów meblowych, ale krawców, kuśnierzów i szewców ieszcze więcey; ci ostatni tak się rozmnożyli w mieście, że odbywaią swoie roboty na ulicach mieyskich, pod ścianami domów. Sukna, kolaski i sprzęt lepszy otrzymuią Wołosi z Austryi rzeką Dunajem; a drogie szale i rozmaite materyie iedwabne z Stambułu i innych miast Turcyi Europeyskiey. Bojarowie odziewaią się suknią szeroką, z długiemi połami, ale ta suknia, prawie okrągła, nakształt globu, czapka ich (iszlik), bardzo szpecą figurę i postawę kształtnego młodzieńca. Prości Wołosi zdobią swoie sunkie sznurkami koloru niebieskiego. Jest to kolor ulubiony od nich wszystkich, prawie bez wyiątku. Zwyczay zdeymowania czapek u Wołochów, nie zawiera w sobie zgoła poszano-

wania. Zostaią oni z nakrytemi głowami nawet w domach swoich znaiomych i w kościołach podczas słuchania mszy S. W tem wysokiem uszanowaniu dla starożytności, w tey pałaiącey miłości ku wszystkiemu, co iest narodowem, dziewice tuteysze zdaią się ustępować swoim męszczyznom. Podległe są one zupełnie innym prawom i stanowią oddzielny świat, w którym widzieć można wiele Europeyskiego: i kroy sukni, i zgubne mody, i udelikatniony smak czyli gust w muzyce i tańcach. Gęste brwi czarne, czarny kolor włosów, czarne zupełnie oczy, uderzaiącym sposobem różnią ie od dziewic Rossyyskich. W Wołoszcze widać wielką chęć przypodobania się; ale pomimo całey tey chęci, pamięta ona na swoie obowiązki i ochoczo lubi zaymować się robotami swego gospodarstwa. Wołosi, w powszechności, wzrostu średniego, tworzy ściągławey i kształtney postaci. Surowość daie się widzieć w rysach ich twarzy; lecz z tem wszystkiem, usposobieni są do dobrego, skłonni do wesołości i z duszy przywiązani do życia spokoynego. Dumny, lecz zawsze podaiący się ich charakter, zawsze poważny i zawsze powolny chód ich, same nałogi i skłonności; wszystko to odznacza i odróżnia Wołochów od mieszkańców cywilizowaney Europy.

Alexander *Kononow*.

Z Paryża d. 24 Kwietnia.

Dnia 19 b. m. Xięztwo Orleanu z córką i synem, i Xciem Sasko-Koburgskim iedli z Królem i iego rodziną obiad. Xżę Orleanu uda się d. 22 z swoią rodziną do letniego swoiego mieszkania do Neuelly, zkąd na początku Maia przedsięwezmie z synem swoim Xciem Chartres podróż do Anglii.

Xżę Tarentu wyszedłszy z długiey słabości znaydował się onegday u Króla.

Mianowany posłem Angielskim przy Porcie Ottomańskiey P. Robert Gordon, powrócił ztąd do Londynu, zkąd za kilka dni odpłynie do Stambułu.

Dnia 20 przybył do Posła Austryiackiego nadzwyczayny goniec z Londynu, którego tego zaraz wieczora do Wiednia wyprawił.

Zapewniaią, iż na wczorayszey gabinetowey radzie Xżę Laval-Montmorency, poseł nasz w Wiedniu mianowany został Ministrem spraw zagranicznych, a były Minister tego wydziału Hr. de la Ferronays Ministrem stanu i członkiem tayney rady.

Od pozostałych w Morei pułków z ekonomicznego względu cofnione są główne sztaby. Zdatni do służby żołnierze maią bydź na bataliony podzielonemi, a zakłady ich cofnione. Dway podpułkownicy dowodzić będą 4 bataliionami po 1000 ludzi, a Jenerał Scheider całym korpusem.

Xżę Carignan mianowany został Vicekrólem Sardynii i już tam popłynął. Mówią, iż Królestwo Jchmość Sardyńscy udadzą się do Neapolu.

Oyciec S. wyniósł Doktora Prela, lekarza Francuzkiego, na nadwornego swoiego lekarza. Tenże był pierwszym lekarzem Papieża Piusa VII i odbywał potem takąż służbę przy Kardynale Castiglione.

Utworzona niedawno w Walenciennie szkoła wzaiemnego uczenia, liczy iuż przeszło 100 uczniów.

Adwokat Duplan, autor drukowaney prośby do Izby Deputowanych o przywrócenie narodowey gwardyi Paryzkiey, został za uwłaczaiące powadze Króla wyrazy na 3chmiesięczne więzienie i zapłacenie 500 Fr. kary pieniężney skazany.

Brat Jenerała Pichegru umarł tu dnia 20 b. m. w 82 roku życia.

Podług nowego wyrachowania naydłuższy dzień w Paryżu iest 16 godzin 6 minut,

a naykrótszy 8 godzin 10 minut, średnie przecięcie naywiększego upału 27 stopni podług Reaumura, a naywiększe zimno 7. Naywiększa wysokość barometru 28 calów 5 strychów, a średnia 28 calów. Srednia massa deszczu wynosi 20 calów 4 strychy, a panuiącemi wiatrami są południowo-zachodni i północno-wschodni.

Na wyspę Korsykę przeniesione zostały z Morei Koryntskie winne pniaki, gdzie sprzyiaiąca iest dla nich ziemia.

N. Cesarz Jmość Don Petro mianował iuż członkami Rejencyi Portugalskiey, Margrabiów Valensa, Palmella i Lavrado; sekretarzami iey są PP. Guerreiro i Xevier. Hr. Funchal ma bydź na przyszłość Posłem Portugalskim w Londynie, a Hr. Villa-Real w Paryżu.

Z morza Baltyckiego przybyło do Francyi 67 okrętów ze zbożem.

Z Madrytu d. 13 Kwietnia.

Dnia 6 b. m. o godzinie 2 zrana czuć się znowu dały w Murcyi wstrząśnienia ziemi; pierwsze było mocne i trwało 10 sekund. Podług wszystkich doniesień w Torrewieja, La Mata i reszcie mieysc, które trzęsienie ziemi dnia 21 Marca zniszczyły, ieszcze dotąd porusza się ziemia, raz mocniey drugi raz słabiey. Nic podobnego ieszcześmy nie dożyli. Wyższe Duchowieństwo Walencyi wsparło z ubożonych przez trzęsienie ziemi w Murcyi i Orichuela mieszkańców: Arcybiskup złożył na ten cel 40,000 realów, kapituła katedralna 15,000, a urzędnicy morskiego arsenału 12,000, sądownictwo 6000 realów. Wszędzie wydawane są wezwania do składek.

W. Tibi (w Walencyi na północo-zachodzie od Alikante) lekkie tylko czuć się dało trzęsienie ziemi, i przyniosło ten skutek, że źródło, które dotąd zwolna się sączyło, teraz tak obficie płynie, iż całemu miastu podostatkiem dostarcza wody. W Gijona o milę ztamtąd na wschód było mocnieysze trzęsienie, iednak niezrządziło więszey szkody nad obalenie iednego muru klasztoru Franciszkańskiego.

Pułki piesze 11 i 15 odpływaią na wyspy Kanaryskie, dokąd więcey woysk posłanych zostanie, które udadzą się ztamtąd do Kuba, dla należenia do wielkiey wyprawy przeciw Mexykowi przeznaczoney.

Pieniądze są tu teraz rzadkie, gdyż podatki z prowincyy nie przychodzą regularnie.

Wstręt, który tu miano dawniey do handlu, zdaie się zwolna potrzebie ustępować. Tworzone są towarzystwa, zakładane fabryki i mimo wstrętu do cudzoziemców zaprowadzaią obce wynalazki.

Stronnictwo Apostolskie używa przychylnych sobie ieszcze władz do prześladowania Negros. I tak dziś wielu ludziom, którzy tu od kilku lat mieszkali i nie pada na nich inna wina, iak tylko, iż dawniey przychylnemi byli systematowi konstytucyynemu, nakazano oddalić się z miasta.

Podług doniesień z Hawanny pod dniem 23 Lutego dochód w roku zeszłym nie przewyższył wydatków, które wynosiły 5 mill. 114,182 realów.

Z Lizbony d. 11 Kwietnia.

Stan naszego kraiu ooraz bardziey się pogorsza. Albo teraźnieyszy stan rzeczy, albo byt Królestwa ustać musi. Rząd znayduie się w widoczney trwodze. Z gorliwości, z iaką ściąga ile można gotowizny, wnoszą, iż myśli o ucieczce. Mówią nawet, że Don Miguel, gdyby widział niepodobieństwo utrzymania się na tronie, woli raczey przyłączyć Portugaliią do Hiszpanii, niżeli zostawić ią istnieiącą, dla którego bądź członka Domu Braganzy.

Na Tagu powstała okropna burza i woda wszystkie niziny zalała. W niektórych powiatach zapadła się ziemia, i gdzie dawniey były urodzayne pola, widać teraz wodę. Tymczasem znaczne jezioro, które znaydowało się między Alcobasa i Caldas nagle zniknęło. Dotąd nie można ieszcze iego gruntu rozpoznać, czyli posiadało ryby lub miało związek z Tagiem lub Oceanem.

Zabieranie własności trwa ciągle i rozciąga się od niedawna nawet do osób, które unikaiąc mięszania się do polityki, sądziły się bydź bezpiecznemi; kto posiada maiątek iest podeyrzanym i na doniesienie własnego służącege do więzienia wtrącany.

Względem uzbraiań Don Pedro rozchodzą się tu naysprzecznieysze wieści. Rząd tuteyszy stara się rozszerzać wiadomość, że w północnych prowincyiach wybuchnęły zaburzenia i ściągaią uwagę Cesarza. Co do Tercejry powiada, że tam panuie zamięszanie i boiaźń, aby nie była przez trzęsienie ziemi pochłonioną. Stronnictwo zaś konstytucyyne głosi naywiększą pomyślność, gdyż oprocz zaburzeń na St. Michael i to na ich rzecz, wyspa Graciosa oświadczyła się przeciw Don Miguelowi.

Mianowany z strony Hiszpanii nadzwyczaynym Posłem i pełnomocnym Ministrem, Don da Costa Monte Alegre, przybył tu z swoim Sekretarzem Don Maria Sierra.

Konsul Francuzki nie może dotąd uwolnić Francuzkiego Ryciarza Dubois. Osadzony iest w ciasnym lochu, w którym, mimo niewielkiego wzrostu nie może prosto stanąć, ani się położyć. Z wielką tylko trudnością dozwolono mu żywność dostarczać, ale tabaczki odmówiono.

Z Londynu d. 22 Kwietnia.

Wczoray przeieżdżał się Król w otwartym powozie po parku Windsorskim. Przed kilku dniami przywieziono do Windsor popiersie młodey Królowey Portugalskiey przez Turnerelliego zrobione, które J. K. M. bardzo podobnem znalazł.

Hr. Aberdeen miał dnia 18 długie posłuchanie u Krola. Tegoż dnia P. Peel poiechał do wieyskiego mieszkania oyca swego.

Posłowie Rossyyski i Francuzki mieli dnia 20 trzechgodzinną naradę w wydziale spraw zagranicznych z Xciem Wellington i Hr. Aberdeen. Margr. Barbacena ziechał dnia 20 zrana z Laleham do miasta, zabawił nieiaki czas u Posła Brazyliyskiego, Vicehrabi Itabajana, potem udał się do wydziału spraw zagranicznych i rozmawiał z Hr. Aberdeen.

Mówią, iż Król oświadczył, iż gościnność i opieka, które młodey Królowey Portugalskiey udziela, nie maią bydź bezskuteczne i polegać może na iego pomocy i oycowskich uczuciach. Królowa ta przeniesie się z Laleham do Londynu i mieszkać będzie w domu poselstwa Portugalskiego.

Gazeta Kuryer mniema, że Anglia, Francyia, Austryia i Niderlandy podadzą wkrótce obu Mocarstwom prowadzącem na Wschodzie woynę naymocnieysze przełożenie przeciw iey dalszemu trwaniu. Co do Portugalii wyraża taż Gazeta: "Wielkie Europeyskie Mocarstwa nigdy nie dopuszczą połączenia Portugalii z Hiszpaniią. Portugalia i Hiszpaniia stanowić muszą oddzielne i niepodległe kraie."

"Bil nadaiący Katolikom swobody (wyraża Gazeta *Times*) wpływa cudownie na przywrócenie w Irlandyi spokoyści i zaufania. Listy, któreśmy względem tego przedmiotu odebrali, są tego gatunku, że nam nietylko naywiększą przyniosły radość, ale nawet wprawiły nas w zadziwienie. Ludzie

przeciwnych sobie stronnictw, którzy przez 20 lat z sobą niemówili, spotykaią się iak kolledzy woyskowi po ukończoney bitwie i używaią przyiemności powszechnego przebaczenia.„

Jako pierwszy wypadek bilu emancypacyyn go, pisze Gazeta Kuryer, w mieście Irlandskim Cashel, które iest siedliskiem Arcybiskupa, nastąpi w Wielkanocny Wtorek obiad poiednania, na którym znaydować się będą wszys y tameczni mieszkańcy Protestanckiego i Katolickiego wyznania.

Xżę Leopold ziedzie tu za kilka dni i prezydować będzie na rocznym obiedzie towarzystwa połączonych kunsztów.

Protestacyie przeciw przedłużeniu przywileiów Wschodnio Indyyskiey kompanii zaczenaią się zwiększać i formalna prośba podana w tey mierze zostanie Izbie niższey.

Podług iedney z porannych Gazet Lord Beresford przeznaczony iest z strony naszey na nadzwyczaynego posła do Portugalii, dla zagodzenia wasni między Don Miguelem i Don Pedro.

Z Plimut piszą, iż odpłynęło ztamtąd 200 patryiotów Portugalskich.

Gazeta *Morning Herald* twierdzi, iż rząd nasz wyszle Admirała Sidney Smith z wyprawą na morze Srodziemne.

Nayważnieyszą sprawą, którą Parlament zatrudnić się ma na teraźnieyszych ieszcze posiedzeniach, iest oznaczenie liczby woyska, a ta będzie dnia 2 Maia wniesioną.

— Dnia 24. —

Rocznica urodzin Króla wszędzie obchodzona wczoray była świetnie. J. K. M. przeieżdżał się przez 3 godziny.

Xcia Kumberlandyi odwiedzili wczoray Arcybiskupi Kantersburski i Jorku, tudzież Lord Prymas Irlandyi. Dnia 21 zaproszony był ten Xżę do Hr. Shaftesbury, a onegday dał dla niego Lord Redesdale wielki obiad.

Wczoray bil emancypacyyny wziął moc swoię. Rachuią, iż teraz prz naymniey 25,000 Protestantów Irlandskich, którzy dotąd z obawy mieszkali w Anglii i Szkocyi, powrócą do tamecznych dóbr swoich.

Duński Poseł, Hr. Moltke miał wczoray czynność w wydziale spraw zagranicznych, a Hr. Ludolf w osadniczym.

Onegdayszey nocy nadeszły pisma od naszych posłów z Hagi i Paryża. Prawie wszyscy nasi Ministrowie nie znaydują się teraz w Londynie, wyiąwszy Hr. Aberdeen, któremu córka dnia 21 b. m. umarła.

Onegday przybył tu do Rossyyskiego Posła z Petersburga Jeneralny Konsul, Radca stanu Benekhausen, który, iak głoszą, przywieść miał ultimatum gabinetu Rossyyskiego co do spraw wschodnich. Gazeta Kuryer dodaie do tego doniesienia: "Gdy mówią, iż Porta nie chce wchodzić w układy, nie wierzemy temu, a gdy znowu mówią, że niechce przyiąc propozycyy Rossyi, tedy wnosiemy, iż nie są do przyięcia.„ Daley powtarza dawnieysze swoie twierdzenia, że woiuiące Mocarstwa wiedzieć powinny, iż neutralne kraie nie mogą oboiętnie patrzeć na przedłużenie woyny; Turcyia niemoże także dla polityczney równowagi ponieść uszczerbku.

Gazeta *Standard* donosi, iż Ministeryum postanowiło uchylić neutralność względem spraw Portugalii. Zapewniaią, iż Król wyszle do Parlamentu poselstwo, które położy koniec panowaniu Infanta Don Miguel. Postanowienie Królewskie poparte będzie wyprawą.

N. Król Jmość ziedzie dnia 27 b. m. do pałacu St. James.

Dziś rano nadeszło pismo od P. Stratford-Canning.

Onegday P. Neumann od Austryiackiego poselstwa i P. Sidney Smith mieli czynność w wydziale spraw zagranicznych, a wczoray Poseł Hiszpański.

Twierdzą, iż Admirał Baker, który udaie się z taynemi zleceniami do Rio-Janeiro, i chciał pierwey pożegnać Królową Donna Maryą, zapytał się Hr. Aberdeen, iaki ma iey dać tytuł, i otrzymał odpowiedź, że iest Królową Portugalską i za taką ma bydź uważaną.

Prawie wszystkie Gazety pochwalaią plan P. Peel nowey policyi, iaką chce nadać stolicy; iedna tylko Gazeta *Standart* ubolewa nad upadkiem urządzenia, które istnieie ieszcze od rządów Alfreda.

Podług doniesień z Kolumbii do 3 Marca bunt w Popajan został zupełnie przytłumiony i rozbiegli się buntownicy. Boliwar nakazał nowy zaciąg woyska przeciw Peru.

Wydawcy trzech Gazet New *Hampshire patriot*, *Kentucky Argus* i *Boston Statesman*, którzy wsławili się naganą administracyi przeszłego Prezydenta Adams, zostali od teraźnieyszego (Jacksona) na intratne urzędy wyniesionemi.

DODATEK
DO Nro 37.
GAZETY KRAKOWSKIEY

z KRAKOWA DNIA 10 MAJA 1829 ROKU w NIEDZIELĘ.

OBSERWACYIE METEOROLOGICZNE.

Barometr dla lepszego porownania zredukowany na 0° Reaumira.

Dzień	godzina	Barometr z reduk: na 0° R.	Therm: czyli stopnie zim i ciepła	Higrometr	Wiatr	Stan Atmosf:	UWAGI.
Maja		cali lin:	stopnie	stop:			
	god: 7	27 4, 394	+ 9. 7	96	Połud: Za. słaby	Pochmurno	deszcz, wicher półn:
	12	„ 6, 876	+ 6. 9	93	Półuocny mocny	„ „	„
5.	3	„ 7, 339	+11. 0	73	„ „	„ „	
	9	„ 8, 535	+ 7. 2	85	Połud: Za. słaby	Pogoda z chmur:	
	7	27 9, 436	+ 6. 2	91	Wschodni słaby	Pogoda	
6.	12	„ 9, 097	+11. 8	72	„ mocny	„ „	
	3	„ 8, 638	+13. 7	68	„ średni	„ „	
	9	„ 8, 698	+ 7. 4	85	„ słaby	„ „	
	7	27 8, 313	+ 6. 8	86	Półn: Ws. słaby	Pogoda	
7.	12	„ 7, 908	+15. 6	69	„ „	„ „	
	3	„ 7, 194	+18. 5	65	„ „	Pogoda z chmur:	
	9	„ 7, 051	+12. 3	83	Półn: Za. słaby	„ „	
	7	27 6, 31[illegible]	+11. 5	87	żaden	Pogoda z chmur:	
8.	12	„ 6, 296	+18. 8	62	Zachodni słaby	Chmury	
	3	„ 6, 277	+15. 1	75	„ „	Pochmurno	
	9	„ 6, 764	+ 9. 2	92	„ średni	„ „	Deszcz.

J. K. *Steczkowski*, A. O. A.

— *Z Krakowa.* —

Szlachetnie myślący i przyiaciele ludzkości ubolewaiący nad powszechnie znanem i do nie opisania wielkiem nieszczęściem, które spotkało mieszkańców nizin od Torunia aż do Gdańska przez zerwanie tam przez rzeki Wisłę i Nogatę, starali się przez wspaniałe dary wspólnie z podpisanemi ulżyć iak nayprędzey nędzy kilkunastu tysięcy ludzi, i do dnia dzisieyszego złożyli na ręce nasze 3 Dukaty w złocie i 48 talarów, 16 sr. groszy i 6 denarów w monecie, dla przesłania do utworzonego w Gdańsku Związku dobroczynności dla wspierania cierpiących, która

summa została zaraz ztąd bez opłaty pocztowey do Gdańska odesłaną; co z nayczulszem podziękowaniem podaie się do wiadomości publiczney. — W Krakowie dnia 5 Maja 1829 r.

Dyrektor Kr. Pruskiego Pocztamtu (pod.) *Dollega.* Dentysta (pod.) *Kaliga.*

TEATR NARODOWY.

W Niedzielę, to iest dnia 10go b. m., na benefis Franciszka Żebrowskiego, dane będzie po raz pierwszy nowe Drama historyczne w 3 aktach, z Niemieckiego P. Kotzebue na Polski ięzyk przełożone, pod tyt: *Niewolnicy Murzyni na wyspie Jamajce.*

UWIADOMIENIE.

Dnia 30 Maja r. b. niezawodnie odbędzie się Ciągnienie Lotteryi na WIELKIE DOBRA SAVENSTEIN &c. &c. &c.

Ta Lotterya składa się z 9 głównieyszych wygrywań, iako to:

Dobra Savenstein albo	200,000 Zł. Ryńs:
Dwa Domy Nra 4 5 w Laibach albo	25,000 — —
W gotowiźnie	20,000 — —
detto	7,500 — —
detto	5,000 — —
detto	4,000 — —
W gotowiźnie	3,000 Zł. Ryńs:
detto	2,500 — —
detto	2,000 — —
	269,000 Zł. Ryńs:

Pozostałe zaś 10,173 pieniężne wygrywania po 1000 Zł. Ryńs: 500. 400. 250. 100. 50. 40. 25 &c. &c. czynią Summę - - - 141,000 ZR.W.W.

W ogóle 410,000 ZR.W.W.

6000 wygrywaiących freylosów składaią się z wygrywań 7500. 2500. 500. 400. 250. 100. 50. 40. 25 etc. etc. Zł. W. W., wynoszą summę 80,000 Zł. Ryńs: W. W., oraz że też same losy należą do głównych wygrywań. Kupuiący 10 losów otrzymuie bezpłatnie 1 pewnie wygrywaiący freylos, iednakowoż dotąd tylko dopóki takowe rozebrane nie będą.

Naymnieysza wygrana ciągnionych Numerów iest 20 Zł. Ryńs.

Ponieważ ta Lotteryia w małey liczbie losów obeymuie wiele wygrywań i znacznych, oraz że w tymże czasie żadna podobna Lotteryia nie exystuie, spodziewać się przeto należy, że Publiczność chętnie takowych nabydź zechce. Los kosztuie 10 Zł. Ryńs: Waluty Wiedeńskiey.

Losów dostać można aż do dnia ciągnienia w Krakowie w Kantorze J. Louis w Rynku przy ulicy Grodzkiey Nro 24.

DONIESIENIE.

Wydział Dochodów Publicznych i Skarbu &c.

Gdy Licytacyia dzierżawy trzechletniey od dnia 1 Czerwca r. b. zaczynać się maiącey Folwarku Jaworzno z Propinacyią w wsiach Jaworzno, Byczyna, Jeleń, Długoszyn, Szczakowa, Niedzieliska i na Wysokim brzegu, niemniey z przewozem na rzece Przemszy i z rybołówstwem na pierwszym terminie w dniu 30 Kwietnia r. b. skutku nie otrzymała, z mocy przeto uchwały Senatu Rządzącego z dnia 1 b. m. Nro 1929 Wydział ogłasza, iż nowa Licytacyia tey dzierżawy przez zapieczętowane Deklaracyie wykonaną będzie. Kto sobie życzy one otrzymać, zechce oświadczyć: ile nad cenę fiskalną w kwocie Złp. 12,000 rocznego Czynszu z tey dzierżawy ofiaruie? i Deklaracyią swą w tey mierze opieczętowaną złoży naypóźniey w dniu 15 b. m. na ręce JW. Prezesa Senatu. Z Deklaracyy takowych ta przyięta będzie, która się dla Skarbu ... korzystnieyszą okaże. Warunki poprzednio przez Senat Rządzący zatwierdzone znayduią się każdego czasu w Wydziale do przeyrzenia, do których to Warunków dodanym został punkt ieden, iż reparacyia Karczmy w Jaworznie w ciągu roku pierwszego dzierżawy kosztom Rządu uskutecznioną zostanie. Vadium w kwocie Złp. 1200 plus licytant, którego Deklaracyia przyięcie pozyska, złożyć winien będzie.

W Krakowie dnia 4 Maja 1829 r. *Grodzicki.*

Gadomski, Sekr. Wydz.

Assessor Trybunału Iwszey Instancyi Wolnego Miasta Krakowa i jego Okręgu, Kommissarz upadłey massy Starozakonnego Cheima Eisenbach, stósownie do prawa Art: 66 K. H. K. IIIciey wzywa Wierzycieli teyże massy, a mianowicie B. Meisels w Krakowie, Moyźesza Ja-

kóba Hochgelerter w Krakowie, C. F. Poser w Wrocławiu, Salomona Lanosberger na Podgórzu, Jonasa Lewy w Wrocławiu, Cheima Scheflel w Wrocławiu, Stillera w Szląsku, Salomona Kirsch w Krakowie, Oswald w Krakowie zamieszkałych, aby się w przeciągu dni czterdziestu od daty ninieyszego wezwania bądź osobiście, bądź przez swoich pełnomocników przed Syndykami upadłości stawili i tym oświadczyli, iakowym prawem i iakowey summy wierzycielami są, iudzież żeby im papiery długi udowodniaiące wręczyli lub takowe w kancellaryi Trybunału złożyli.

W Krakowie dnia 1 Maja 1829 r. (podpisano) *Dudrewicz*, Asses: T. K.

Zgodność ninieyszego odpisu z oryginałem świadczę
Massalski, Sekretarz.

Niżey podpisany Notaryusz, podaie do publiczney wiadomości, że nieruchomości po ś. p. Maryannie z Wawrzeckich Badeni pozostałe, to iest: Kamienica w Krakowie w Ulicy Stolarskiey, pod Nrem 50, do summy 33950 złp. 18 gr. oszacowana, i wieś Prądnik Celarowskie, do złotych polskich 82,382 gr. 27 oceniona, w Okręgu Miasta Krakowa sytuowane, celem zrealizowania Massy i ułatwienia działu, na żądanie Sukcessorów, mianowicie JWW. Sabastyna Hr. Badeniego, ktorego Pełnomocnikiem W. Adam Krzyżanowski O. P. D. Zofii z Badenich Popielowey, Konstantego Popiela Małżonki, Ludwiki z Badenich Byszewskiey, Antoniego Byszewskiego żony, w Krakowie Nro 50 zamieszkanie maiących Sukcessorów nieobecnych Rezenów, których Kuratorem iest W. Leon Pszczółkowski Notaryusz, przez Licytacyią publiczną, w moc Delegacyi od W. Trybunału Miasta wolnego Krakowa, dd. 9 Kwietnia r. b. Nro 1442 wydany, sprzedane zostaną.

Pierwsza Licytacya przedstanowcza, czyli przygotowawcza Kamienicy w dniu 25, zaś wsi Prądnika Celarowskie, w dniu 26 Maja r. b. w Kancellaryi podpisanego przy Ulicy Sgo Jana Nro 465 o godzinie 10 zrana, zaczenaiąc pierwsze wywołanie od summ detaxacyinych wyżey wyszczególnionych nastąpi.

Warunki pod któremi też licytacye odbywać się maią; Akty detaxacyi, i Wykazy hipoteczne, sprzedaiących się realności, każdego dnia w Kancellaryi podpisanego, w godzinach zwyczaynych przeyrzeć można.

W Krakowie dnia 13 Kwietnia 1829 roku. *Olearski*.

Podaie się do publiczney wiadomości, iż dnia 14 b. m. i r. w Mieście Chrzanowie w Rynku sprzedane zostaną: krowy, pług, brony, szafy, talerze cynowe, lichtarze mosiężne, szuba tercynelowa, suknie, kufry i t. p. Dnia zaś 18 i 19 b. m. i r. o 10tey zrana sprzedany będzie przez publiczną Licytacyią Dom z zabudowaniem w wsi Balinie pod L. 34 w Gminie Okręgowey Chrzanów na gruncie dworskim sytuowany erpachtowo, na żądanie Opiekonów małoletnich po Aaronie Laufer pozostałych, to w skutek Rezolucyi Wys: Trybunału W. M. Krakowa z dnia 20 Sierpnia 1828 r. do Nru 1879 wydaney; chący przeto licytować zaopatrzeni w Vadium Złp. 50 co do kupna Domu, w oznaczone mieysca i czasy przybydź raczą, gdzie zarazem o warunkach dowiedzą się.

W Chrzanowie dnia 4 Maja 1829 r. Tomasz *Jaworski*, Kom: Sąd.

W dniu 19 b. m. i r. o godzinie 9 ranney, na Smoleńsku przy Krakowie w Browarach Rządowych pod L. 264 odbędzie się Licytacyia, iako to: słodu wyprawionego, beczek, konewek, przycierów, obręczy, chmielu, octu, pieca żelaznego, koni, wozu, krów, jałówek i t. p. Zaś w dniu 26 Maja r. b. o godz: 9 ranney, w Krakowie w Sukiennicach odbędzie się Licytacyia: łyżek stołowych srebrnych, grabków i trzonków od noży srebrnych, koszyczków małych, podstawek wysokich, pokrywek do butelek srebrnych, łyżeczek do kawy srebrnych, solniczek z łyżeczkami srebrnych, koszyczków platynowych, które każdego czasu w Krakowie w Rynku pod L. 19 widzieć można.

W Krakowie dnia 9 Maja 1829 r. Józef *Słodkowski*, Kom: Sąd.

Nro 2631 i 43,173. *Wydział Skarbowy.*

Kommissyia Woiewództwa Krakowskiego.

Z mocy Reskryptu Wyższey Kommissyi Rządowey Przychodów i Skarbu pod dniem 3 b. m. i r. do Nru 21,296/3716 wydanego, zawiadomia Publiczność, iż dobra Zagorzany w Woiewództwie Krakowskiem, Obwodzie i Powiecie Stopnickim, pomiędzy miastami Ste-

nicą a Pacanowem w odległości o milę od spławney rzeki Wisły położone, pierwiastkowo od Rządu Cesarsko-Austryiackiego przez W. Wincentego Jurkowskiego nabyte, a przez tegoż W. Józefowi Goczałkowskiemu odstąpione, nateraz zaś w Administracyi Skarbowey będące, stósownie do osnowy art: 4 postanowienia JO: Xięcia Namiestnika Królewskiego z dnia 8 Stycznia 1818 r. z powodu niewypłatności resztuiącego szacunku z procentem; w dalszem popieraniu ich sprzedaży, pierwotnie reskryptem głównym Wysokiey Kommissyi Rządowey Przychodów i Skarbu z dnia 27 Kwietnia 1827 r. Nro 23,647 zadecydowaney; na dziedzictwo ze szkodą i na resico dotychczasowego posiadacza, z zmnieyszeniem o 1/3 część szacunku, tu w Biórze Kommissyi Woiewódzkiey w dniach 1. 2 i 3 Czerwca r. b. na sprzedaż przez publiczną Licytacyą wystawione zostaną.

Do Licytacyi tey stanowią się następuiące główne warunki:

1) Na pretium fisci czyli cenę do pierwszego przy Licytacyi wywołania bierze się summa 43,853 Złp. 1 gr. to iest szacunek o 1/3 część zmnieyszony od summy 65,779 Złp. 17 gr. kontraktem kupna i sprzedaży z Rządem Cesarsko-Austryiackim dnia 1 Lipca 1808 r. zawartym, a w dniu 21 tegoż miesiąca i roku zatwierdonym, oznaczony; naywięcey ofiaruiący teraz po zamknięciu protokułu licytacyynego obowiązanym będzie złożyć w Kassie Główney Woiewódzkiey tuteyszey dowodami Kommissyi Centralney Likwidacyyney w postanowieniach Xięcia Namiestnika Królewskiego z dnia 9 Lipca 1825 r. i 17 Lipca 1827 r. wymienionemi.

a)	Resztuiącego szacunku dóbr w kapitale	Złp. 18,960	gr. 4.
b)	W prowizyi od tegoż . . .	— 8,015	— 26.
	Czyni razem	— 26,976	— —

Resztę zaś summy, do iakiey przez Licytacyią podniesioną będzie w dniach 14 w grubey kassowey monecie do Kassy Główney na rzecz dotychczasowego posiadacza złożyć, z którey podatki po dzień licytacyi i oddania nowemu nabywcy dóbr zalicytowanych w posiadanie, zalegać mogące, i ine należytości posiadacza dotychczasowego ciążące, i ciążyć powinne, zaspokoionemi będą.

2) Oprócz tego każden przystępuiący do Licytacyi przed iey rozpoczęciem obowiązany będzie złożyć w gotowiźnie na bezpieczeństwo dotrzymania poniższego warunku Licytacyi na vadium w gotowiźnie iednę 10 część summy powyżey pro pretio ustanowioney, to iest Złp. 4385 gr. 9, które plus licytant po zatwierdzeniu protokułu licytacyi i spisaniu kontraktu kupna i sprzedaży z części summy szacunkowey dla dotychczasowego posiadacza przypaść maiącey, potrącone mieć sobie będzie.

3) Utrzymuiącemu się przy Licytacyi przez plus offerencyą przyznanem będzie dziedzictwo, kontrakt iednakże kupna i sprzedaży dopiero po zatwierdzeniu przez Wysoką Kommissyią Rządową Przychodów i Skarbu protokułu licytacyi, spisany z nim będzie, a po spisaniu takowego, nastąpi oddanie dóbr na własność, — mimo przecież tego:

4) Data podpisu i zamknięcia protokułu licytacyynego plus offerenta w zupełności, Rząd zaś zawarcie dopiero kontraktu w całkowitey formie podług prawa obowiązywać będzie; zkąd wypływa, iż niedotrzymuiący Licytacyi, nietylko utraci całkowite vadium, ale nadto nowa Licytacyia na szkodę i resico iego ogłoszoną zostanie, i wszelki niedebór względnie pierwszey offerty, czyli raczey wylicytowaney przez niego summy, na całym iego maiątku administracyynie poszukiwanym będzie.

5) Dobra te w stosunku dopełnionych przez przyszłego nabywcę warunków tak protokułu licytacyi iako i kontratku, oddane będą w posiadanie przyszłemu Dziedzicowi w tych samych granicach, z temiż samemi użytkami i ciężarami, iak ie dziś W. Goczałkowski posiada.

6) Koszta wszelkie sprzedaży dóbr tych dotyczące, iako to: ogłoszenie Licytacyi, zawieranie kontraktu i nakoniec intromissya do przyszłego Dziedzica należeć będą. To więc co przez Skarb w tey mierze wyłożonem zostanie, zwrócić obowiązanym będzie.

W reszcie każdemu chęć licytowania maiącemu, zostawia się wolność powzięcia z akt Kommissyi Woiewódzkiey wiadomość o stanie tych dóbr, ich użytkach i ciężarach, które w niniieyszem obwieszczeniu dla skrócenia niezamieszczaią się.

W Kielcach dnia 15 Kwietnia 1829 r. Radca Stanu Nadzw: Prezes,

Wielogłowski.

S. *Wilkowski*, Za S. J.